Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ENTONIJA MAIKLA KOLINSA
[*ANTHONY MICHAEL COLLINS*]

SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 9. jūnijā [1]

Lieta C-243/21

"TOYA" sp. z o.o.,
Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji
pret
Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej,
piedaloties
Polska Izba Komunikacji Elektronicznej

(*Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa, Polija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Telesakari – Direktīva 2014/61/ES – 3. pants – Valsts pārvaldes iestādes tiesības izvirzīt nosacījumus piekļuvei fiziskajai infrastruktūrai operatoram, kuram nav būtiskas ietekmes tirgū – Strīda neesamība attiecībā uz piekļuvi – 1. panta 3. punkts – Minimālā saskaņošana

I. Ievads

1. Šajā *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa, Polija) lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir izvirzīti divi jautājumi par Direktīvas 2014/61/ES par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai [2] interpretāciju. Pirmkārt, vai Direktīva 2014/61, to skatot kopā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) [3] un Direktīvu 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva) [4], ir jāinterpretē tādējādi, ka tā liedz valsts pārvaldes iestādei izvirzīt nosacījumus elektronisko sakaru tīklu nodrošinātājam, kuram nav būtiskas ietekmes attiecīgajā tirgū (BIT)? Otrkārt, vai Direktīva 2014/61 ir interpretējama tādējādi, ka tā liedz valsts pārvaldes iestādei izvirzīt telesakaru operatoriem nosacījumu atļaut piekļuvi to fiziskajai infrastruktūrai gadījumā, ja nav strīda par šādu piekļuvi?

1 Oriģinālvaloda – angļu.

2 Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija direktīva (OV 2014, L 155, 1. lpp.).

3 Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta direktīva (OV 2002, L 108, 33. lpp.) ar grozījumiem ("pamatdirektīva").

4 Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta direktīva (OV 2002, L 108, 7. lpp.) ar grozījumiem ("piekļuves direktīva").

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Pamatdirektīva

2. Pamatdirektīvas preambulā citstarp ir noteikti šādi mērķi:

"(25) Konkrētos apstākļos ir nepieciešams iepriekš uzlikt pienākumus, lai nodrošinātu konkurences tirgus attīstību. Būtiskas ietekmes tirgū [BIT] definīcija Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 30. jūnija Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 97/33/EK par savstarpēju savienojumu telekomunikācijās attiecībā uz universālā pakalpojuma un savstarpējas savietojamības nodrošināšanu, piemērojot atvērtā tīkla nodrošināšanas (ATN) principus [..], ir izrādījusies efektīva sākotnējā tirgus atvēršanas stadijā kā slieksnis iepriekšējiem pienākumiem, taču tagad tā jāpielāgo, lai atbilstu sarežģītākiem un dinamiskākiem tirgiem. Šī iemesla dēļ šajā direktīvā izmantotā definīcija ir ekvivalenta dominējoša stāvokļa jēdzienam, kā noteikts [Eiropas Savienības] Tiesas un [Vispārējās] tiesas praksē.

[..]

(27) Ir svarīgi, ka iepriekš likumā paredzētus pienākumus uzliek tikai tad, ja nepastāv efektīva konkurence, t.i., tirgos, kur ir viens vai vairāki uzņēmumi ar būtisku ietekmi tirgū un kur valsts vai Kopienas konkurences tiesību tiesiskās aizsardzības līdzekļi nav pietiekami, lai risinātu minēto problēmu. [..]"

3. Pamatdirektīvas III nodaļas "Valsts regulatīvo iestāžu uzdevumi" 8. pantā ir noteikti politikas mērķi un reglamentējošie principi. 8. panta 5. punkta f) apakšpunktā ir paredzēts, ka regulatīvajām iestādēm ir *ex ante* reglamentējošas saistības tikai gadījumos, kad konkurence nav efektīva un ilgtspējīga. Tiklīdz šis nosacījums ir izpildīts, tām ir jāatvieglo vai jāatceļ šādas saistības.

4. Pamatdirektīvas IV nodaļas "Vispārīgie noteikumi" 14. pantā ir definēta BIT. Savukārt 16. pantā ir aprakstīta tirgus analīzes procedūra, kas valsts regulatīvajai iestādei ir jāveic, lai noteiktu, vai konkrētajā tirgū ir efektīva konkurence: ja konkrētajā tirgū nav efektīvas konkurences, valsts regulatīvajai iestādei ir jānoskaidro uzņēmumi ar BIT šajā tirgū.

2. Piekļuves direktīva

5. Piekļuves direktīvas 8. panta 2. punktā ir noteikts:

"Ja operators saskaņā ar [pamatdirektīvas] 16. pantu veiktās tirgus analīzes rezultātā ir izraudzīts kā tāds operators, kuram ir [BIT] konkrētā tirgū, valsts regulatīvās iestādes atbilstīgi uzliek pienākumus, kas minēti šīs direktīvas 9. līdz 13. pantā."

6. Piekļuves direktīvas 9. līdz 13. pantā noteiktie pienākumi attiecas uz: i) pārskatāmību, tostarp operatora pienākumu publiskot standartpiedāvājumu [5]; ii) nediskrimināciju; iii) atsevišķu grāmatvedību; iv) piekļuvi īpašām tīkla iekārtām un to izmantošanai un v) cenu kontroli un izmaksu uzskaiti.

7. Piekļuves direktīvas 8. panta 3. punktā ir paredzēts, ka, neskarot tās 5. panta 1. punkta un 6. panta noteikumus un pamatdirektīvas 12. un 13. panta noteikumus, valsts regulatīvā iestāde neuzliek piekļuves direktīvas 9. līdz 13. pantā noteiktos pienākumus operatoriem, kas nav tikuši izraudzīti kā tādi operatori, kuriem ir BIT konkrētā tirgū.

3. Direktīva 2014/61

8. Direktīvas preambulā ir izskaidroti tās mērķi:

"(6) Ņemot vērā to, ka ir nepieciešama rīcība Savienības līmenī, lai nodrošinātu labāku platjoslas pārklājumu, tostarp samazinot ātrdarbīgas platjoslas infrastruktūras izmaksas, kā atspoguļots 2012. gada 13. un 14. decembra Eiropadomes secinājumos, Komisijas paziņojumā "II vienotā tirgus akts" uzsvērts, ka jāvelta papildu pūles Eiropas digitālajā programmā izklāstīto mērķu drīzai sasniegšanai, tostarp pievēršoties problemātiskajam jautājumam par ieguldījumiem ātrdarbīgos tīklos.

(7) Ātrdarbīgu fiksēto un bezvadu elektronisko sakaru tīklu izvēršanai visā Savienībā ir vajadzīgi ievērojami ieguldījumi, un lielu daļu no tiem veido inženiertehnisko darbu izmaksas. Platjoslas pakalpojumu izvēršanas efektivitāti vairotu tas, ja tiktu samazināti daži izmaksu ziņā dārgie inženiertehniskie būvdarbi.

(8) Var uzskatīt, ka lielu daļu no minētajām izmaksām rada izvēršanas procesa neefektivitāte, kas saistīta ar esošās pasīvās infrastruktūras (piemēram, kanālu, cauruļu, kabeļu aku, sadales skapju, balstu, mastu, antenu iekārtu, torņu un citu balsta konstrukciju) izmantošanu, trūkumiem inženiertehnisko darbu koordinēšanā, apgrūtinošām administratīvām atļauju piešķiršanas procedūrām un trūkumiem tīklu ierīkošanā ēkas iekšpusē, kas, jo īpaši lauku rajonos, rada augstus finansiālus šķēršļus.

(9) Pasākumiem, kuru mērķis ir efektīvāk izmantot esošo infrastruktūru un mazināt izmaksas un šķēršļus jaunu inženiertehnisko darbu veikšanā, būtu ievērojami jāveicina tas, ka tiek nodrošināta ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu ātra un plaša izvēršana, vienlaikus saglabājot efektīvu konkurenci, tomēr negatīvi neietekmējot esošās publiskās infrastruktūras drošumu, drošību un raitu darbību.

(10) Dažas dalībvalstis ir pieņēmušas pasākumus, kuri paredzēti platjoslas izvēršanas izmaksu samazināšanai. Tomēr minētie pasākumi joprojām ir ierobežoti un sadrumstaloti. Ieviešot minētos pasākumus visā Savienībā, varētu ievērojami veicināt vienotā digitālā tirgus izveidi. Turklāt regulējuma prasību atšķirības dažkārt kavē sadarbību starp komunālo pakalpojumu uzņēmumiem un var radīt šķēršļus jaunu tīkla operatoru ienākšanai tirgū un kavēt jaunu uzņēmējdarbības iespēju rašanos, tādējādi traucējot izveidot iekšējo tirgu attiecībā uz ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu fiziskās infrastruktūras izmantojumu un izvēršanu.

[5] Piekļuves direktīvas 9. panta 2. un 4. punkts.

Visbeidzot, iniciatīvas dalībvalstu līmenī, šķiet, ne vienmēr ir visaptverošas, savukārt, lai panāktu konsekventu un nozīmīgu ietekmi, ir svarīgi rīkoties, aptverot visu izvēršanas procesu un visas nozares.

(11) Šīs direktīvas mērķis ir noteikt dažu tiesību un pienākumu minimumu, kas visā Savienībā piemērojams, lai atvieglotu ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanu un starpnozaru koordinēšanu. Nodrošinot vienlīdzīgu konkurences apstākļu minimālo līmeni, saskaņā ar subsidiaritātes principu ar šo procesu nebūtu jāskar valsts un vietējā līmenī ieviesto labāko praksi un pasākumus, kuri ietver sīkāk izstrādātus noteikumus un nosacījumus, kā arī pasākumus, kas papildina minētās tiesības un pienākumus.

[..]

(13) Lai izvērstu elektronisko sakaru tīklus, elektronisko sakaru tīklu operatori, jo īpaši jaunienācēji, daudz lielāku efektivitāti varētu panākt, atkārtoti izmantojot esošo fizisko infrastruktūru, tostarp citu komunālo pakalpojumu infrastruktūru, jo īpaši teritorijās, kur nav pieejams piemērots elektronisko sakaru tīkls vai kur jaunas fiziskās infrastruktūras izbūve varētu izrādīties ekonomiski neizdevīga. Turklāt sinerģija starp nozarēm var ievērojami samazināt nepieciešamību veikt inženiertehniskos darbus elektronisko sakaru tīklu izvēršanai un līdz ar to arī ar šiem darbiem saistītās sociālās un vides izmaksas, ko rada, piemēram, piesārņojums, traucējumi un satiksmes sastrēgumi. Tāpēc šī direktīva būtu jāpiemēro ne tikai publisko sakaru tīklu nodrošinātājiem, bet arī visiem tiem īpašniekiem vai tiesību turētājiem – attiecībā uz beidzamajiem minētajiem, neskarot jebkādas trešo personu īpašumtiesības –, kuri ir tiesīgi izmantot plašu un visuresošu fizisko infrastruktūru, kas ir piemērota elektronisko sakaru tīklu elementu izvietošanai, piemēram, elektroenerģijas, gāzes, ūdensapgādes un kanalizācijas un kanalizācijas sistēmu, siltumapgādes un transporta pakalpojumu fiziskos tīklus.

(14) Lai uzlabotu ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanu iekšējā tirgū, ar šo direktīvu publisko sakaru tīklu nodrošinātājiem būtu jāparedz tiesības atbilstoši taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem, kas ir saskaņā ar normām atbilstīgu īpašumtiesību izmantošanu, piekļūt fiziskai infrastruktūrai neatkarīgi no tās atrašanās vietas. Pienākumam dot piekļuvi fiziskai infrastruktūrai nebūtu jāskar tiesības, kas ir īpašniekiem, uz kuru zemes vai kuru ēkās atrodas attiecīgā infrastruktūra."

9. Direktīvas 2014/61 1. pantā "Priekšmets un darbības joma" ir noteikts:

"1. Šīs direktīvas mērķis ir atvieglot un stimulēt ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanu, veicinot esošās fiziskās infrastruktūras koplietošanu un dodot iespēju efektīvāk izvērst jaunu fizisko infrastruktūru, lai šādus tīklus varētu izvērst par zemākām izmaksām.

2. Ar šo direktīvu tiek noteiktas minimālās prasības attiecībā uz inženiertehniskajiem darbiem un fizisko infrastruktūru, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu konkrētus aspektus minētajās jomās.

3. Dalībvalstis var saglabāt vai ieviest pasākumus saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, kuri pārsniedz šajā direktīvā noteiktās minimālās prasības, lai labāk īstenotu 1. punktā minēto mērķi.

4. Ja kāds no šīs direktīvas noteikumiem ir pretrunā kādam noteikumam [pamatdirektīvā], [piekļuves direktīvā], Direktīvā 2002/20/EK[6], Direktīvā 2002/22/EK[7] vai Direktīvā 2002/77/EK[8], noteicošie ir attiecīgie minēto direktīvu noteikumi."

10. Direktīvas 2014/61 3. pants nosaka:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka ikvienam tīkla operatoram ir tiesības piedāvāt uzņēmumiem, kuri nodrošina vai kuriem atļauts nodrošināt elektronisko sakaru tīklus, piekļuvi savai fiziskajai infrastruktūrai nolūkā izvērst ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu elementus. Dalībvalstis uz savstarpības pamata var paredzēt tiesības publisko sakaru tīklu operatoriem piedāvāt piekļuvi savai fiziskajai infrastruktūrai nolūkā izvērst citus tīklus, kas nav elektronisko sakaru tīkli.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka, saņemot rakstisku pieprasījumu no uzņēmuma, kas nodrošina vai kuram atļauts nodrošināt publiskos sakaru tīklus, jebkuram tīkla operatoram ir pienākums izpildīt visus pamatotus pieprasījumus par piekļuvi tā fiziskajai infrastruktūrai saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem noteikumiem, tostarp attiecībā uz cenu, nolūkā izvērst ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu elementus. Šādā rakstiskā pieprasījumā konkrēti norāda projekta elementus, attiecībā uz kuriem tiek pieprasīta piekļuve, tostarp konkrētu laikposmu.

[..]

5. Dalībvalstis nosaka prasību, lai šā panta 4. punktā minētā valsts strīdu izšķiršanas struktūra, pilnībā ievērojot proporcionalitātes principu, izdod saistošu lēmumu, lai atrisinātu strīdu, kas sākts atbilstīgi 4. punktam, tostarp nosakot taisnīgus un saprātīgus noteikumus, ieskaitot vajadzības gadījumā cenu.

Valsts strīdu izšķiršanas struktūra izšķir strīdu iespējami īsā termiņā un katrā ziņā četru mēnešu laikā pēc pilna pieprasījuma saņemšanas dienas, izņemot ārkārtējos apstākļos, neskarot nevienas puses iespējas ierosināt lietu tiesā.

Ja strīds ir saistīts ar piekļuvi elektronisko sakaru tīkla nodrošinātāja infrastruktūrai un valsts strīdu izšķiršanas struktūra ir valsts pārvaldes iestāde, tā vajadzības gadījumā ņem vērā mērķus, kas izklāstīti 8. pantā [pamatdirektīvā].

[..]"

11. Direktīvas 2014/61 4. panta 1. punktā ir noteikts, ka ikvienam uzņēmumam, kurš nodrošina publiskos sakaru tīklus vai kuram atļauts tos nodrošināt, ir tiesības pēc pieprasījuma piekļūt minimālajai informācijai par jebkura tīkla operatora esošo fizisko infrastruktūru.

[6] Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta direktīva par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) (OV 2002, L 108, 21. lpp.).

[7] Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta direktīva par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva) (OV 2002, L 108, 51. lpp.).

[8] Komisijas Direktīva (2002. gada 16. septembris) par konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu tirgū (dokuments attiecas uz Eiropas Ekonomikas zonu) (OV 2022, L 249, 21. lpp.).

B. Polijas tiesības

12. *Ustawa o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych* (2010. gada 7. maija likums par telesakaru pakalpojumu un tīklu attīstības veicināšanu, turpmāk tekstā – "Likums par atbalstu attīstībai") 17. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

"1. Tīkla operators nodrošina telesakaru uzņēmumiem piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai, tostarp tās koplietošanu, lai izvērstu ātrdarbīgu telesakaru tīklu.

2. Piekļuve fiziskajai infrastruktūrai ir par maksu, ja vien līguma puses nav vienojušās citādi."

13. Likuma par atbalstu attīstībai 18. panta 1.–3. punktā un 6.–8. punktā ir paredzēts:

"1. Nosacījumus piekļuvei fiziskajai infrastruktūrai, tostarp tehniskos, operatīvos un finanšu nosacījumus sadarbības jomā, nosaka puses līgumā par piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai, kas jānoslēdz rakstveidā, pretējā gadījumā tie ir spēkā neesoši.

2. ESB priekšsēdētājs[9] var pieprasīt tīkla operatoram sniegt informāciju par nosacījumiem piekļuvei fiziskajai infrastruktūrai.

3. Pēc tam, kad tīkla operators ir sniedzis informāciju par nosacījumiem piekļuvei fiziskajai infrastruktūrai, ESB priekšsēdētājs, rīkojoties saskaņā ar 22. panta 1.–3. punktā noteiktajiem kritērijiem, ar lēmumu var izvirzīt nosacījumus piekļuvei fiziskajai infrastruktūrai. 22. panta 4. punkts ir piemērojams *mutatis mutandis*.

[..]

6. Tīkla operatoram, attiecībā uz kuru ir pieņemts lēmums par piekļuves nosacījumu izvirzīšanu fiziskajai infrastruktūrai, ir pienākums noslēgt 1. punktā minētos līgumus ar nosacījumiem, kas nav mazāk labvēlīgi par minētajā lēmumā paredzētajiem nosacījumiem.

7. Tīkla operators, attiecībā uz kuru ir pieņemts lēmums par piekļuves nosacījumu izvirzīšanu fiziskajai infrastruktūrai, savā tīmekļvietnē publicē spēkā esošos nosacījumus šīs piekļuves nodrošināšanai.

8. Tīkla operators, attiecībā uz kuru ir pieņemts lēmums par piekļuves nosacījumu izvirzīšanu fiziskajai infrastruktūrai, septiņu dienu laikā no dienas, kad tīmekļa vietnē publicēti minētās piekļuves nodrošināšanas nosacījumi, sniedz ESB priekšsēdētājam informāciju par savas tīmekļvietnes adresi. Informāciju par tīmekļvietnes adresi dara pieejamu telekomunikāciju informācijas punkts Polijas Republikas teritorijā, turpmāk saukts "telekomunikāciju informācijas punkts" [..]."

14. Likuma par atbalstu attīstībai 22. panta 1.–3. punktā ir noteikts:

"1. ESB priekšsēdētājs pieņem lēmumu par piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai 60 dienu laikā no šādas piekļuves pieprasījuma iesniegšanas dienas, īpaši ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt nediskriminējošus un samērīgus piekļuves nosacījumus.

[9] Definēts šo secinājumu 15. punktā.

2. ESB priekšsēdētājs, pieņemot lēmumu par piekļuvi telesakaru uzņēmuma fiziskajai infrastruktūrai, nodrošina, ka piekļuves maksa ļauj atlīdzināt šim uzņēmumam radušās izmaksas, ņemot vērā it īpaši Direktīvas 2002/21 8. pantā noteiktos mērķus un piekļuves fiziskajai infrastruktūrai ietekmi uz šī telesakaru uzņēmuma uzņēmējdarbības plānu, it īpaši uz ieguldījumiem, ko tas ir veicis ātrdarbīgos telesakaru tīklos.

3. Maksu par piekļuvi tādas struktūras fiziskajai infrastruktūrai, kura pilda uzdevumus sabiedrības interesēs, nosaka tādā apmērā, kas ļauj atgūt daļu no izmaksām, kuras struktūrai rodas, uzturot šo infrastruktūru."

III. Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

15. Atbilstīgi Likuma par atbalstu attīstībai 17. pantam 2017. gada 10. maijā *Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej* (Elektronisko sakaru biroja priekšsēdētājs, Polija; turpmāk tekstā – "ESB priekšsēdētājs") lūdza telesakaru sabiedrību un tīkla operatoru *TOYA, sp. z o.o*. sniegt informāciju par nosacījumiem piekļuvei tā fiziskajai infrastruktūrai. 2017. gada 6. decembrī ESB priekšsēdētājs sāka administratīvo procedūru, lai definētu nosacījumus piekļuvei *TOYA* fiziskajai infrastruktūrai. Laikposmā no 2018. gada 8. marta līdz 7. aprīlim un attiecīgi no 2018. gada 3. jūlija līdz 2. augustam ESB priekšsēdētājs šīs procedūras ietvaros veica divas atsevišķas apspriešanās. 2018. gada 11. septembrī ESB priekšsēdētājs pieņēma lēmumu atbilstīgi valsts tiesiskajam regulējumam, ar ko transponēta Direktīva 2014/61, saskaņā ar kuru *TOYA* bija jābūt gatavai noslēgt līgumus un pieņemt pieteikumus par piekļuvi tās fiziskajai infrastruktūrai (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"). Tajā pašā dienā ESB priekšsēdētājs pieņēma sešus līdzīgus lēmumus attiecībā uz sešiem citiem telesakaru operatoriem.

16. Apstrīdētajā lēmumā ir norādīts, ka tās juridiskais pamats citstarp ir Likuma par atbalstu attīstībai 18. panta 3. punkts, to skatot kopā ar šī likuma 17. pantu. Tajā ir izvirzīti nosacījumi piekļuvei *TOYA* fiziskajai infrastruktūrai attiecībā uz kabeļcaurulēm (1. pielikums) un telesakaru kabeļcaurulēm ēkās (2. pielikums). Atbilstīgi šai normai *TOYA* ir jānodrošina, ka tā ir gatava noslēgt pamatlīgumus un konkrētos līgumus un pieņemt pieprasījumus par piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai saskaņā ar iepriekšminētajiem piekļuves nosacījumiem.

17. Apstrīdētajā lēmumā ir precizēts, ka atsauce uz Likuma par atbalstu attīstībai 17. panta 1. punktu kā juridisko pamatu ir pamatota, lai nodrošinātu, ka telesakaru uzņēmumiem ir piekļuve fiziskajai infrastruktūrai, kas ietver šīs infrastruktūras koplietošanu, lai ieviestu ātrdarbīgu telesakaru tīklu. Apstrīdētā lēmuma sadaļā par regulatīvajiem mērķiem ir norādīts, ka ESB priekšsēdētājs ir ņēmis vērā vairākus stratēģiskos dokumentus, tostarp šo secinājumu 34. punktā minēto Digitālo programmu un Direktīvā 2014/61 noteiktos mērķus, jo īpaši tos, kas minēti tās 4.–9. apsvērumā. Apstrīdētajā lēmumā ir arī precizēts, ka tas palīdzēs saskaņot termiņus, procedūras un tirgus tarifus, kas saistīti ar kabeļcauruļu pieejamības nodrošināšanu.

18. Apstrīdētajā lēmumā ir norādīts *PIKE*[10] izvirzītais iebildums par to, ka esot ticis pārkāpts samērīguma princips attiecībā uz tirgus dalībniekiem ar mazu tirgus daļu, saistībā ar kuriem nav tikušas konstatētas tirgus problēmas. Atbildot uz to, apstrīdētajā lēmumā ir precizēts, ka ESB priekšsēdētāja īstenotās procedūras attiecas uz strīdu par piekļuvi kabeļcaurulēm izšķiršanu.

[10] *Polska Izba Komunikacji Elektronicznej w Warszawie* (*PIKE*) (Polijas Elektronisko sakaru kamera, Varšava (Polija), turpmāk tekstā – "*PIKE*") iesniedza apsvērumus procedūrā, ko īsteno ESB priekšsēdētājs un atbalsta *TOYA* tiesvedībā iesniedzējtiesā. Arī *Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji* (*PIIT*) (Polijas Informācijas tehnoloģiju un telesakaru kamera, Polija, turpmāk tekstā – "*PIIT*") apstrīdēto lēmumu pārsūdzēja. Lai gan iesniedzējtiesa ir apvienojusi abas prasības, *PIIT* izvirzītie pamati neattiecas uz šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Attiecībā uz nosacījumiem, ar kādiem ESB priekšsēdētājam ir tiesības pieņemt lēmumus, ar kuriem izvirza nosacījumus piekļuvei fiziskajai infrastruktūrai, Likums par atbalstu attīstībai neattiecas ne uz īpašumā esošās infrastruktūras apmēru, ne strīdu skaitu.

19. Apstrīdētajā lēmumā ir arī atsauce uz Likuma par atbalstu attīstībai 22. panta 1. un 2. punktā minētajām prasībām, saskaņā ar kurām ESB prezidentam ir jāpieņem lēmums par piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt nediskriminējošus un samērīgus piekļuves nosacījumus, un jānosaka maksa tādā apmērā, lai telesakaru uzņēmumi varētu atgūt izmaksas, kas tiem rodas šādas piekļuves nodrošināšanas rezultātā. Īstenojot šādu lēmumu, ir jāņem vērā pamatdirektīvas 8. pantā minētie mērķi.

20. *TOYA* pārsūdzēja apstrīdēto lēmumu *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa). *TOYA* uzskata, ka atbilstīgi Direktīvas 2014/61 3. panta 2. un 5. punktam un 1. panta 4. punktam, kā arī tās 12. apsvērumam, tos skatot kopā ar piekļuves direktīvas 8. panta 2. un 3. punktu un pamatdirektīvas 8. panta 5. punkta f) apakšpunktu, valsts regulatīvā iestāde varot pieprasīt telesakaru operatoriem ar BIT publiskot standartpiedāvājumu, kā norādīts piekļuves direktīvas 9. pantā. Apstrīdētais lēmums esot pretrunā Savienības tiesībām, jo neesot tikusi veikta tirgus analīze, lai konstatētu, ka *TOYA* ir BIT, turklāt neesot strīda par piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai Direktīvas 2014/61 3. panta 5. punkta izpratnē.

21. Iesniedzējtiesai ir šaubas par valsts tiesību normu, uz kurām ir balstīts apstrīdētais lēmumus, atbilstību Savienības tiesību normām un jo īpaši par Direktīvas 2014/61 interpretāciju piekļuves direktīvas kontekstā. Turklāt, tā kā šī direktīva un pamatdirektīva tika atcelta un aizstāta ar Direktīvu (ES) 2018/1972 par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi[11], iesniedzējtiesa jautā, kuras Savienības direktīvas ir piemērojamas. Tāpēc tā apturēja tiesvedību un uzdeva Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [piekļuves direktīvas] 8. panta 3. punkts, to skatot kopā ar [Direktīvas 2014/61] 3. panta 5. punktu un 1. panta 3. un 4. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie liedz valsts regulatīvajai iestādei noteikt operatoram, kura rīcībā ir fiziskā infrastruktūra un kurš vienlaikus ir publiski pieejamu elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējs un elektronisko sakaru tīklu nodrošinātājs, bet kurš netika noteikts kā operators ar [BIT], pienākumu piemērot šīs iestādes *ex ante* paredzētos nosacījumus piekļuvei šī operatora fiziskajai infrastruktūrai, tostarp līgumu slēgšanas noteikumus un procedūras un piemērojamās maksas par piekļuvi, neatkarīgi no tā, vai pastāv strīds par piekļuvi šī operatora fiziskajai infrastruktūrai un pastāv efektīva konkurence tirgū?

Pakārtoti (2. variants):

2) Vai [Direktīvas 2018/1972] 67. panta 1. un 3. punkts, tos skatot kopā ar šīs direktīvas 68. panta 2. un 3. punktu, to savukārt skatot kopā ar [Direktīvas 2014/61] 3. panta 5. punktu un 1. panta 3. un 4. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie liedz valsts regulatīvajai iestādei noteikt operatoram, kura rīcībā ir fiziskā infrastruktūra un kurš vienlaikus ir publiski pieejamu elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējs un elektronisko sakaru tīklu nodrošinātājs, bet kurš netika noteikts kā operators ar [BIT], pienākumu piemērot šīs iestādes *ex ante* paredzētos nosacījumus piekļuvei šī operatora fiziskajai infrastruktūrai, tostarp līgumu

[11] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 11. decembra direktīva (OV 2018, L 321, 36. lpp.).

slēgšanas noteikumus un procedūras un piemērojamās maksas par piekļuvi, neatkarīgi no tā, vai pastāv strīds par piekļuvi šī operatora fiziskajai infrastruktūrai un pastāv efektīva konkurence tirgū?"

22. *TOYA*, ESB priekšsēdētājs, Grieķijas un Polijas valdība un Eiropas Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus.

IV. Juridiskais vērtējums

A. Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu tvērums

23. Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu tvērumu man ir trīs sākotnēji apsvērumi, no kuriem pirmais attiecas uz iesniedzējtiesas šaubām par to, kuras Savienības direktīvas ir piemērojamas *ratione temporis*.

24. Apstrīdētais lēmums tika pieņemts 2018. gada 11. septembrī. Kā norāda iesniedzējtiesa un *TOYA*, tas turpināja radīt sekas arī pēc tam, kad 2020. gada 21. decembrī ar Direktīvas 2018/1972 125. pantu tika atcelta gan pamatdirektīva, gan piekļuves direktīva.

25. Tā kā pamatdirektīva un piekļuves direktīva bija spēkā apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī, tās ir būtiskas, lai izvērtētu valsts tiesību normu, uz kurām šis lēmums ir balstīts, atbilstību Savienības tiesībām. Direktīva 2018/1972 joprojām ir spēkā šo secinājumu sniegšanas dienā, un nav šaubu par tās piemērojamību.

26. No tā izriet, ka Tiesai ir jāatbild uz pirmo, nevis otro iesniedzējtiesas uzdoto prejudiciālo jautājumu.

27. Otrkārt, *TOYA*, ESB priekšsēdētāja un Polijas valdības iesniegtie apsvērumi ietver apstrīdētā lēmuma un tā juridiskā pamata detalizētu analīzi [12]. Tomēr, kā atzīst pati *TOYA*, tiesvedībā saskaņā ar LESD 267. pantu, pamatojoties uz skaidru kompetenču sadalījumu starp valsts tiesām un Tiesu, tikai valsts tiesai ir jurisdikcija konstatēt un izvērtēt faktus izskatāmajā lietā, kā arī interpretēt un piemērot valsts tiesības [13]. Tiesas kompetencē nav lemt par valsts lēmuma raksturu vai īpašībām vai valsts tiesību aktu pamatu, uz kuru tas balstās.

28. Treškārt, Komisijas apsvērumos ir paskaidrots, ka valsts regulatīvās iestādes pilnvaras izvirzīt *ex ante* nosacījumus, pamatojoties uz Direktīvu 2014/61, ir atkarīgas no konkrētu principu un noteiktu procesuālo prasību ievērošanas, kas izriet no minētās direktīvas, pamatdirektīvas, piekļuves direktīvas un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas. No lūguma sniegt prejudiciālu

[12] *TOYA* uzskata, ka apstrīdētajam lēmumam piemītot visas tāda lēmuma pazīmes, kas ir attiecināms uz operatoru ar BIT, taču tam neesot tādu pazīmju, kādas piemīt lēmumam par piekļuves strīda izšķiršanu atbilstīgi Direktīvas 2014/61 3. pantam. Polijas valdība un ESB priekšsēdētājs tam nepiekrīt. Tie norāda, ka piekļuves direktīva un pamatdirektīva, no vienas puses, un Direktīva 2014/61, no otras puses, esot transponētas Polijas tiesībās ar diviem dažādiem likumiem, proti, *Ustawa r. prawo telekomunikacyjne* (2004. gada 16. jūlija Telesakaru likums) un Likumu par atbalstu attīstībai. Polijas tiesībās pastāv būtiskas atšķirības starp standartpiedāvājumiem, ko publiskojuši operatori ar BIT atbilstīgi 2004. gada 16. jūlija Telesakaru likuma 42. pantam, un lēmumiem par piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai Likuma par atbalstu attīstībai 17. un 18. panta izpratnē. Pamatlietas puses uzskata, ka apstrīdētais lēmums esot ticis pieņemts, īstenojot pilnvaras, kas ESB priekšsēdētājam ir piešķirtas saskaņā ar Likuma par atbalstu attīstībai 17. un 18. pantu, ar kuru normām ir transponēta Direktīva 2014/61.

[13] Spriedums, 2020. gada 9. jūlijs, *Raiffeisen Bank* un *BRD Groupe Société Générale* (C-698/18 un C-699/18, EU:C:2020:537, 46. punkts).

nolēmumu nav secināms, ka iesniedzējtiesa lūdz Tiesu izskaidrot šo jautājumu. Turklāt neviens no pārējiem lietas dalībniekiem to savos apsvērumos nav aplūkojis. Šo iemeslu dēļ Tiesai šajos apstākļos nav jāiedziļinās.

B. Pirmais prejudiciālais jautājums

29. Kā norādīts ievaddaļā, pirmais prejudiciālais jautājums, šķiet, sastāv no divām daļām. Pirmkārt, vai Direktīva 2014/61, to skatot kopā ar piekļuves direktīvu, ir interpretējama tādējādi, ka tā liedz valsts regulatīvajai iestādei izvirzīt piekļuves nosacījumus elektronisko sakaru tīklu nodrošinātājam, kuram nav BIT? Otrkārt, vai Direktīva 2014/61 ir interpretējama tādējādi, ka tā liedz valsts pārvaldes iestādei izvirzīt šādus nosacījumus, ja nav strīda par piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai?

30. *TOYA* uzskata, ka uz šīm abām daļām ir jāatbild apstiprinoši [14]. ESB priekšsēdētājs, Grieķijas un Polijas valdība un Komisija tam nepiekrīt, taču atšķirīgu iemeslu dēļ. Grieķijas valdība un Komisija pamatojas uz attiecīgo direktīvu gramatisko un kontekstuālo interpretāciju. Savukārt ESB priekšsēdētājs un Polijas valdība savos apsvērumos uzsver apstrīdētā lēmuma būtību un tā juridisko pamatu. Šie lietas dalībnieki vēlas atsaukties uz Direktīvas 2014/61 1. panta 3. punktā paredzēto normu par minimālo saskaņošanu, lai pamatotu *TOYA* noteikto pasākumu likumību atbilstīgi valsts tiesībām [15].

31. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā atbilstošās tiesību normas teksts, kā arī tās konteksts un tiesiskajā regulējumā, kurā šī norma ir ietverta, izvirzītie mērķi [16]. Šajā gadījumā es ierosinu vispirms izvērtēt trīs aplūkoto direktīvu mērķus un kontekstu, savukārt tikai pēc tam – Direktīvas 2014/61 tekstu.

1. Attiecīgo direktīvu mērķi un konteksts

32. 2002. gadā tika konsolidēts liels skaits direktīvu un grozījumu direktīvu, lai sekmētu konkurētspējīgu tirgu attīstību telesakaru jomā. Pamatdirektīvā bija paredzēts, ka valsts regulatīvās iestādes attiecīgos tirgus definē saskaņā ar konkurences tiesību principiem un apzina operatorus ar BIT, kuriem varētu noteikt pienākumus, lai sekmētu šādu konkurētspējīgu tirgu attīstību. Tika pieņemtas četras īpašas direktīvas, tostarp piekļuves direktīva, kas regulē piekļuvi telesakaru tīkliem un to savstarpēju savienojumu. 2009. gadā pieņemtajos tiesību aktos ir uzsvērta nepieciešamība veicināt ieguldījumus, jauninājumus un nākamās paaudzes tīklus, nemainot 2002. gadā pieņemtajā direktīvu paketē ietvertos regulatīvos mērķus un principus [17].

33. Viens no 2002. un 2009. gada regulējuma pakešu galvenajiem mērķiem bija uzlabot konkurenci, atvieglojot valsts regulatīvajām iestādēm pienākumu noteikšanu operatoriem ar BIT. Tomēr pamatdirektīvā un piekļuves direktīvā bija paredzēta arī iespēja, ka valsts regulatīvās iestādes var noteikt pienākumus operatoriem, kuriem nav BIT. Pamatdirektīvas 23. apsvērums attiecas uz iekārtu kopēju izmantošanu, kas var dot labumu pilsētu plānojumam, sabiedrības veselības vai vides aizsardzībai, pamatojoties uz brīvprātīgiem nolīgumiem, ja tas iespējams. Pamatdirektīvas 12. pants "Elektronisko sakaru tīklu nodrošinātāju tīkla elementu un saistītu

[14] Skat. šo secinājumu 20. punktu.

[15] Skat. šo secinājumu 23. punktu.

[16] Spriedums, 2015. gada 17. septembris, *KPN* (C-85/14, EU:C:2015:610, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

[17] Skat., piemēram, Savin, A., *EU Telecommunications Law*, Elgar European Law Series, 2018, 1. un 2. nodaļa.

iekārtu līdzāsatrašanās un koplietošana", kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/140/EK [18], paredzēja, ka valsts regulatīvās iestādes var uzlikt par pienākumu kopēji lietot iekārtas vai veikt pasākumus, lai veicinātu sabiedrisko darbu saskaņošanu saskaņā ar objektīviem, pārskatāmiem un nediskriminējošiem kritērijiem konkrētos apstākļos un atbilstoši attiecīgajiem nosacījumiem. Atsaucoties uz pamatdirektīvas 12. pantu, valsts pārvaldes iestādei nebija iepriekš jākonstatē, ka telesakaru operatoram ir BIT [19]. Saskaņā ar piekļuves direktīvas 5. panta 1. punktu valsts pārvaldes iestādes varēja veicināt un nodrošināt atbilstošu piekļuvi un savstarpēju savienojumu atbilstoši konkrētiem nosacījumiem, neskarot pasākumus, ko varētu veikt attiecībā uz uzņēmumiem ar BIT [20].

34. 2010. gada maijā Komisija publicēja Eiropas Digitālo programmu (turpmāk tekstā – "Digitālā programma"), kuras mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgus ekonomiskos un sociālos ieguvumus no digitālā vienotā tirgus, kas balstīts uz ātra un īpaši ātra interneta pieejamību [21]. Tā uzskatīja, ka bez iejaukšanās pastāvētu risks, ka rezultāts nebūs optimāls, jo ātrdarbīgie platjoslas tīkli būtu koncentrēti dažās blīvi apdzīvotās teritorijās, kas radītu būtiskas ieviešanas izmaksas un augstas cenas. Tā rezultātā tika pieņemtas divas iniciatīvas, kas ir būtiskas šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kontekstā.

35. Pirmkārt, 2010. gada septembrī Komisija izdeva Ieteikumu 2010/572/ES [22] par regulētu piekļuvi nākamās paaudzes piekļuves tīkliem. Šis ieteikums galvenokārt attiecas uz reglamentējošajiem līdzekļiem, ko piemēro operatoriem ar BIT, kuru nosaka, pamatojoties uz pamatdirektīvas 16. pantā izklāstīto tirgus analīzes procedūru. Tomēr, ja to pamato apstāklis, ka šādas infrastruktūras dublēšana būtu ekonomiski neefektīva vai fiziski nepraktiska, dalībvalstis var arī noteikt pienākumus savstarpēji koplietot infrastruktūru uzņēmumiem, kas ekspluatē elektronisko sakaru tīklu saskaņā ar minētās direktīvas 12. pantu, lai tādējādi pārvarētu trūkumus inženiertehniskajā infrastruktūrā un gala posmos.

36. Atsevišķi Digitālajā programmā tika ierosināts, ka kompetentajām iestādēm ir jānodrošina platjoslas tīklu un ēku iekšējās instalācijas izveide publiskā un privātā sektora inženiertehniskajos būvdarbos, piekļuves tiesību iegūšana un kabeļu ierīkošanai pieejamo pasīvo infrastruktūru kartēšana [23]. Šīs iniciatīvas rezultātā galu galā tika pieņemta Direktīva 2014/61, kuras mērķis ir atvieglot un stimulēt ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanu, veicinot esošās fiziskās infrastruktūras koplietošanu un dodot iespēju efektīvāk izvērst jaunu fizisko infrastruktūru, lai šādus tīklus varētu izvērst par zemākām izmaksām [24].

[18] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2009. gada 25. novembris) (OV 2009, L 337, 37. lpp.).

[19] Piekļuves direktīvas 8. panta 3. punktā ir noteikts, ka prasība uzlikt šīs direktīvas 9.–13. pantā minētos pienākumus vienīgi tiem telesakaru operatoriem, kas tikuši izraudzīti kā operatori ar BIT, neskar pamatdirektīvas 12. pantu.

[20] Piekļuves direktīvas 8. panta 3. punkts, kas nosaka, ka prasība uzlikt šīs direktīvas 9.–13. pantā minētos pienākumus vienīgi tiem telesakaru operatoriem, kas tikuši izraudzīti kā operatori ar BIT, neskar arī šīs direktīvas 5. panta 1. punktu. Skat. spriedumus, 2009. gada 12. novembris, *TeliaSonera Finland* (C-192/08, EU:C:2009:696), un 2015. gada 17. septembris, *KPN* (C-85/14, EU:C:2015:610).

[21] Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Digitālā programma Eiropai", 2010. gada 19. maijs, (COM(2010) 245, galīgā redakcija).

[22] OV 2010, L 251, 35. lpp.

[23] Skat. Digitālās programmas 2.4.1. punktu, Komisijas 2012. gadā publicētajā II vienotajā tirgus aktā "Kopā jaunai izaugsmei" minēto 9. pamatdarbību un Direktīvas 2014/61 1.–10. apsvērumu.

[24] Direktīvas 2014/61 1. panta 1. punkts.

2. Direktīvas 2014/61 formulējums

37. Direktīvas 2014/61 tekstā ir skaidri norādīts, ka tās piemērošana neaprobežojas tikai ar situācijām, kad operatori tiek izraudzīti kā tādi, kuriem ir BIT, vai kad tirgos nav efektīvas konkurences. Direktīvas 2014/61 3. un 4. pants attiecas uz piekļuvi esošajai fiziskajai infrastruktūrai un tās pārskatāmību. Elektroenerģijas, ūdensapgādes, transporta un citu komunālo pakalpojumu tīklu operatoriem un publisko sakaru tīklu nodrošinātājiem ir tiesības piedāvāt piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai. Minētajos pantos ir paredzēts pienākums, kas attiecas uz tīklu operatoriem vispārīgi, nevis tikai operatoriem ar BIT, proti, pienākums izpildīt visus pamatotos pieprasījumus par piekļuvi tā fiziskajai infrastruktūrai saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem noteikumiem, tostarp attiecībā uz cenu, nolūkā izvērst ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu elementus [25]. Ja piekļuve ir atteikta vai nav panākta vienošanās par konkrētiem noteikumiem, dalībvalstis nodrošina, ka jebkura no pusēm ir tiesīga lūgt, lai jautājumu izskata kompetentā valsts strīdu izšķiršanas struktūra [26]. Šai struktūrai ir jāizdod saistošs lēmums, lai atrisinātu strīdu, nosakot taisnīgus un saprātīgus noteikumus un piekļuves nosacījumus, tostarp vajadzības gadījumā cenu [27].

38. Saskaņā ar Direktīvas 2014/61 12. apsvērumu, ja piemēro specifiskākus regulatīvus pasākumus (*lex specialis*), tiem būtu jādod priekšroka salīdzinājumā ar šajā direktīvā noteikto tiesību un pienākumu minimumu (*lex generalis*). Tādējādi Direktīva 2014/61 neskar pamatdirektīvas un piekļuves direktīvas tiesisko regulējumu. Direktīvas 2014/61 17. apsvērumā ir noteikts, ka pienākumi nodrošināt piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai, kas noteikti uzņēmumiem ar BIT, jau ir reglamentēti ar īpašiem reglamentējošiem pienākumiem un ka Direktīva 2014/61 tos neskar. Savukārt šīs direktīvas 31. apsvērumā ir norādīts, ka dalībvalstis var paredzēt pasākumus saistībā ar līdzāsatrašanos un tīkla komponentu un saistīto iekārtu koplietošanu, pamatojoties uz pamatdirektīvas 12. pantu [28].

39. No iepriekš minētā izriet, ka Direktīvas 2014/61 mērķis ir nodrošināt, ka ir pieejami ātrdarbīgi elektronisko sakaru tīkli, kas uzskatāmi par nākotnes sabiedrības digitālo infrastruktūru. Direktīvai 2014/61 ir starpnozaru piemērojamība un tā paredz tādus regulatīvos mehānismus kā pārskatāmība, administratīvā uzraudzība un strīdu izšķiršana nolūkos, kas nav tieša konkurētspējas sekmēšana. Tā paredz plašākas tiesības pieprasīt un iegūt piekļuvi tādu operatoru esošajai fiziskajai infrastruktūrai, kuriem ir BIT atbilstīgi pamatdirektīvai un piekļuves direktīvai. Tā kā pamatdirektīvā un piekļuves direktīvā ir paredzēta iespēja noteikt pienākumu nodrošināt piekļuvi infrastruktūrai arī pakalpojumu sniedzējiem, kuriem nav BIT, starp šīm direktīvām un Direktīvu 2014/61 nepastāv ne konflikts, ne pretrunas.

40. Tādējādi piekļuves direktīva neliedz valsts pārvaldes iestādei izvirzīt operatoriem, kuriem nav BIT, nosacījumus piekļuvei fiziskajai infrastruktūrai. Citiem vārdiem sakot, valsts regulatīvās iestādes var izvirzīt nosacījumus atbilstīgi Direktīvai 2014/61, ja netiek konstatēts, ka konkrētajā tirgū nav efektīvas konkurences.

41. Attiecībā uz pirmā prejudiciālā jautājuma otro daļu, proti, vai Direktīva 2014/61 ir interpretējama tādējādi, ka tā liedz valsts regulatīvajai iestādei izvirzīt nosacījumus, ja nav strīda par piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai, ir būtiski, ka šīs direktīvas 1. panta 2. punktā ir noteiktas

[25] Direktīvas 2014/61 3. panta 2. punkts.

[26] Direktīvas 2014/61 3. panta 4. punkts.

[27] Direktīvas 2014/61 3. panta 5. punkts.

[28] Skat. šo secinājumu 33. punktu. Izvērtējot Direktīvas 2014/61 tekstu vairākās citās valodās, tostarp spāņu, franču, franču, itāļu, holandiešu, poļu un portugāļu valodā, var secināt to pašu.

minimālās prasības. Direktīvas 2014/61 1. panta 3. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis var saglabāt vai ieviest pasākumus saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, kuri pārsniedz šajā direktīvā noteiktās minimālās prasības, lai labāk īstenotu direktīvas mērķus, proti, atvieglot un stimulēt ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanu, veicinot esošās fiziskās infrastruktūras koplietošanu un dodot iespēju efektīvāk izvērst jaunu fizisko infrastruktūru, lai šādus tīklus varētu izvērst par zemākām izmaksām [29].

42. Lai gan Direktīvā 2014/61 tādējādi ir paredzēts, ka tās mērķi tiks sasniegti, risinot strīdus par piekļuves noteikumiem un nosacījumiem, tostarp cenu, pēc *ex post* principa, proti, pēc šādu strīdu rašanās, ir atļauti valsts pasākumi, kas pieņemti, lai labāk sasniegtu šos mērķus, bet kas pārsniedz Direktīvā 2014/61 paredzētos mērķus [30].

43. Komisija uzskata, ka tiesiskajā regulējumā noteiktā *ex ante* pieeja ir paredzēta, lai sekmētu būtisku šķēršļu novēršanu attiecībā uz piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai. Komisija un Polijas valdība norāda, ka Direktīvas 2014/61 mērķu sasniegšanai varot izmantot gan *ex ante*, gan *ex post* pieeju. Šajā kontekstā ir interesanti norādīt, ka saskaņā ar kopsavilkuma ziņojumu par Direktīvas 2014/61 novērtēšanas un pārskatīšanas sabiedrisko apspriešanu lielākā daļa aptaujāto uzskata, ka grūtības vienoties par piekļuves noteikumiem un nosacījumiem ar fizisko infrastruktūru īpašniekiem, kā arī lēnais vai neefektīvais strīdu izšķiršanas process (*ex post* pieeja) ir par iemeslu dārgākai un/vai laikietilpīgākai tīklu ieviešanai. Tādējādi nav nepamatoti uzskatīt, ka *ex ante* pieejai, ko acīmredzami atvieglo attiecīgie Polijas tiesību akti, salīdzinājumā ar Direktīvā 2014/61 raksturoto *ex post* pieeju attiecībā uz paredzēto mērķu sasniegšanu var būt zināmas priekšrocības.

44. Manuprāt, ja valsts tiesa konstatē, ka valsts tiesiskajā regulējumā paredzētajai *ex ante* pieejai ir tādi paši mērķi kā Direktīvā 2014/61 paredzētajai *ex post* pieejai, šis valsts tiesiskais regulējums principā ir saderīgs ar šo direktīvu.

V. Secinājumi

45. Tādēļ es ierosinu Tiesai uz *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa, Polija) uzdoto prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/19/EK (2002. gada 7. marts) par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva) 8. panta 3. punkts, to skatot kopā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/61/ES (2014. gada 15. maijs) par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai 3. panta 5. punktu un 1. panta 3. un 4. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie neliedz valsts regulatīvajai iestādei noteikt operatoram, kura rīcībā ir fiziskā infrastruktūra un kurš vienlaikus ir publiski pieejamu elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējs un elektronisko sakaru tīklu nodrošinātājs, bet kurš nav ticis noteikts kā operators ar būtisku ietekmi tirgū, pienākumu piemērot šīs iestādes *ex ante* paredzētos nosacījumus, kas reglamentē piekļuves šī operatora fiziskajai infrastruktūrai principus, tostarp līgumu slēgšanas noteikumus un procedūras un piemērojamās maksas par piekļuvi, neatkarīgi no tā, vai pastāv strīds par piekļuvi šī operatora fiziskajai infrastruktūrai un pastāv efektīva konkurence tirgū.

[29] Šajā nozīmē skat. Direktīvas 2014/61 11. apsvērumu.

[30] Direktīvas 2014/61 3. panta 2.–5. punkts.